

Obsah

1. Úvod	9
1.1 Cíl práce	9
1.2 Struktura práce	10
1.3 Metodologické aspekty práce	12
2. Vývoj muzea a jeho edukační dimenze	19
2.1 Antické museion	21
2.2 Novověký návrat muzea	24
2.3 Edukační dimenze moderního muzea	29
3. Sto let dětských muzeí	33
3.1 Vznik a rozvoj dětských muzeí	33
3.1.1 Vznik dětských muzeí v USA	33
3.1.2 Rozvoj evropských dětských muzeí	39
3.1.3 Dětská muzea v dalších zemích světa	57
3.2 Rozvoj asociací dětských muzeí	62
3.2.1 Mezinárodní rada muzeí – ICOM	62
3.2.2 Asociace dětských muzeí – ACM	64
3.2.3 Evropská asociace dětských muzeí – HO!E	66
3.2.4 Spolkový svaz německých dětských muzeí – BV KJM	68
3.2.5 Význam asociací dětských muzeí	72
3.3 Česká muzea pro děti a mládež	73
3.3.1 Rozvoj českých muzeí 19. a 20. století	74
3.3.2 Soudobé aktivity českých muzeí pro děti a mládež	79
3.3.3 Dětské muzeum v Brně	86
4. Sociální a teoretická východiska dětských muzeí	91
4.1 Kulturní edukace dětí a mládeže	91
4.1.1 Změna postavení dítěte ve společnosti	91
4.1.2 Sociální proměny a obsah kulturní edukace	95
4.1.3 Právo dětí na vlastní kulturu	98
4.2 Muzejní pedagogika – vědecká báze dětských muzeí	101
4.2.1 Vznik muzejní pedagogiky jako reflexe edukační funkce muzea	101
4.2.2 Rozvoj muzejní pedagogiky ve druhé polovině 20. století	104
4.2.3 Aktuální tendence muzejní pedagogiky	107
4.3 Dětská muzea a výzkumy	111
4.3.1 Výzkumy v projektech dětských muzeí	112
4.3.2 Výzkumy v dětských muzeích	114
4.3.3 Význam výzkumu pro dětská muzea	119
5. Specifičnost edukační činnosti dětských muzeí	121
5.1 Didaktické aspekty dětského muzea	122
5.1.1 Pojetí učení v dětském muzeu	123
5.1.2 Formy a metody aktivit dětských muzeí	131
5.1.3 Doprovodné materiály dětských muzeí	136
5.2 Dětské muzeum a další edukační instituce	140
5.2.1 Dětské muzeum a škola	141
5.2.2 Dětské muzeum a rodina	146
5.2.3 Dětské muzeum a volný čas	148

5.3 Sociální aspekty dětských muzeí	153
5.3.1 Otevřenost dětských muzeí	153
5.3.2 Dětská muzea a integrace	156
5.3.3 Dětská muzea v komunitě	159
5.4 Pracovníci dětských muzeí	163
5.4.1 Pracovní pole muzejních pedagogů v dětském muzeu	163
5.4.2 Spektrum pracovníků dětských muzeí	169
5.4.3 Vzdělávání pracovníků dětských muzeí	172
5.5 Základní rysy a význam dětských muzeí	178
5.5.1 Typy dětských muzeí	178
5.5.2 Specifické rysy dětských muzeí	186
5.5.3 Význam a trendy dětských muzeí	195
6. Závěr	201
7. Literatura	203
8. Rejstříky	221
8.1 Věcný rejstřík	221
8.2 Jmenný rejstřík	223
9. Přílohy	225
9.1 Charakteristiky vybraných dětských muzeí	225
9.1.1 Dětské muzeum v Indianapolis	225
9.1.2 Dětské muzeum Historického muzea ve Frankfurtu nad Mohanem	227
9.1.3 Dětské muzeum Moravského zemského muzea v Brně	229
9.1.4 Dětské muzeum Severského muzea ve Stockholmu	233
9.1.5 Dětské muzeum v archeologickém areálu Kalkriese	235
9.1.6 Dětské muzeum Vídeň	237
9.2 Přehled nejznámějších světových dětských muzeí	241
9.3 Seznam asociací dětských muzeí	246
9.4 Světové konference dětských muzeí	247
9.5 České konference o muzeích pro děti a mládež	248
9.6 Výběr webových stránek dětských muzeí	249
9.7 Základní literatura o dětských muzeích	250
9.8 Česká muzea a galerie pro děti a mládež – Data z uskutečněného dotazníkového šetření	252
9.9 Dotazník výzkumu dětských muzeí	256
10. Summary	261